

У Мінску прайшоў
IV Фестываль
батлеечных
і ляльных тэатраў
«Нябёсы»

НАТХНЁНЫЯ «НЯБЁСАМІ»

Батлеечнікі і лялечнікі сабраліся на святкі ў адукацыйным цэнтры Свята-Елісавецкага манастыра ўжо чацвёрты раз. Аб'яднаныя шчырым жаданнем падарыць глядачам радасць і святочны настрой, яны прывезлі ў Мінск займальныя і павучальныя, вясёлыя і кранальныя, класічныя і эксперыментальныя, непадобныя адзін да аднаго спектаклі.

Пад адным дахам сёлета сустрэліся калектывы з розных гарадоў Беларусі, Украіны, Расіі, Літвы, Эстоніі, Вялікабрытаніі і Германіі. Беларускаю і замежную праграмы «Нябёсаў» ацэньвалі не толькі глядачы, але і члены журы: амаль усе тэатры-ўдзельнікі ў выніку былі адзначаны дыпламамі, у прыватнасці спецыяльнымі дыпламамі ад Прадстаўніцтва Рассупрацоўніцтва ў Рэспубліцы Беларусь. Пераможцам стаў львоўскі тэатр эстрадных мініячюр «І людзі, і лялькі»: пастаноўка «Скінія залатая» Рамана Козака атрымала Гран-пры і дыплом «За найлепшы спектакль».

з беларускай вёскі Стойлы павезла дадому ўзнагароду «За найлепшае мастацкае афармленне батлеечнай скрыні». На «Нябёсах», дарэчы, была арганізавана адмысловая выстаўка ўзораў батлеечнага мастацтва — макеты лялек ды скрыняў прадставілі самі ўдзельнікі.

Вядучы і мастацкі кіраўнік фестывалю акцёр Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Максіма Горкага Аляксандр Ждановіч нагадаў, што фестываль не імкнецца вызначаць найлепшых, а хоча падарыць радасць і любоў кожнаму, хто са сваім тэатрам прыехаў у Свя-

та-Елісавецкі манастыр. Здаецца, глядачам і членам журы сапраўды спадабалася ўсе выступоўцы, і ніводнаму чалавеку на «Нябёсах» не прыйшлося адчуць сябе пакрыўджаным.

Фестываль батлеечных і ляльных тэатраў у Мінску можна лічыць і сапраўдным дзіцячым святам: амаль кожны калектыў, акрамя спектакляў, што ўдзельнічалі ў конкурснай праграме, падрыхтаваў забаўляльную праграму для маленькай аўдыторыі. Некаторыя спектаклі, як «Вар'етэ з маленькім Генры» берлінскага тэатра «Thomas Herfort Marionettes», сумяшчалі дзею з інтэракты-

вам: некаторыя дзеці нават заплакалі ад таго, што не дачакаліся сваёй чаргі пагуляць з лялькамі.

Як звычайна, удзельнікі «Нябёсаў» сёлета наведлі бальніцы і інтэрнаты ў межах дабрачыннай акцыі «Святло душы — дабрадзейнасць». На самім жа фестывалі кожны ахвотны, апроч уласна прагляду батлейкі, мог узяць удзел у майстар-класах па маляванні, саломалляценні і майстраванні лялек хоць з драўляных прышчэпак, хоць са старой адзежы (у руках здатнага лялечніка нічога не прападае).

Дар'я ЧАРНЯЎСКАЯ

Фота Ганны ЗАНКВІЧ.

Пасля падзякі арганізатарам прадстаўнікі тэатра ў калядных традыцыях выканалі вядомую песню, словы якой адразу падхапілі іншыя канкурсанты.

Самым далёкім ад Беларусі ўдзельнікам «Нябёсаў» гэтым разам быў лялечны тэатрык «Вялікі Нос» (*BigNose Theatre*) з англійскага горада Олд Стратфард. Ён прыехаў на фестываль у Мінск упершыню і атрымаў дыплом

«За найлепшы дэбют» — яго спектакль «Казка пра Бабушку» рэжысёра Наталлі Курашовай-Шрадзецкі паказалі ажно два разы. Самай кранальнай ды павучальнай назвалі пастаноўку «Мішка і Раство» ад тэатрыка Сашы Луняковай з расійскага горада Пушкіна: ёй прысудзілі дыплом «За найлепшае раскрыццё духоўна-маральнага зместу спектакля». Прыгожая батлейка сямейнага тэатра

■ Сфера

ШТО ЗАСТАНЕЦЦА АД ПРАЕКТА «КУЛЬТУРА І КРЭАТЫЎНАСЦЬ»

Кнігі, анлайн-курсы і Абсерваторыя

Ужо ў гэтым месяцы да завяршэння падыходзіць праграма «Культура і крэатыўнасць», якая на працягу двух гадоў функцыянавала ў шасці краінах Усходняга партнёрства — Грузіі, Украіне, Малдове, Арменіі, Азербайджане і ў тым ліку, канешне, у Беларусі. Гэта праект, які развіваў тэму культурнай і крэатыўнай індустрыі і садзейнічаў іх развіццю, ствараў умовы для адукацыі культурных менеджараў і паказваў ім магчымасці міжнароднага супрацоўніцтва, які нарэшце за два гады сваёй дзейнасці павялічыў прысутнасць культурнай дыскусіі ў краінах Усходняга партнёрства на дваццаць працэнтаў. Праццей кажучы, праект развіваў культуру, і пэўныя дасягненні ў гэтай сферы на яго рахунок сапраўды ёсць.

На сёння праект Еўрапейскага саюза і Усходняга партнёрства «Культура і крэатыўнасць» у шасці краінах арганізаваў 252 мерапрыемствы, яго сайт наведала паўмільёна чалавек, старонка праграмы ў «Фэйсбуку» налічвае трыццаць тысяч падпісчыкаў. Ён ахапіў настолькі шырокае кола зацікаўленых, што на неформальнае падвядзенне вынікаў дзейнасці праграмы ў Беларусі, якое адбылося 18 студзеня на пляцоўцы Прэс-клуба, прыйшлі не толькі менеджары, але і мастакі, журналісты, прадстаўнікі ІТ-сферы, фэшн-індустрыі, сферы адукацыі і так далей.

Большасць з іх былі непасрэдна датычныя да праекта ў два гады яго працы: праграма пачала рэалізоўвацца ў канцы 2015 года і за гэты час паспела ў розных варыяцыях ахапіць вялікую колькасць пытанняў, на якія не заўсёды звяртаюць увагу тыя інстытуцыі, што за сферу культуры адказваюць па азначэнні: уклад культурнай і крэатыўнай індустрыі ў эканамічнае і сацыяльнае развіццё краіны, супрацоўніцтва паміж грамадскімі і прыватнымі арганізацыямі, роля грамадства ў фарміраванні культурнай палітыкі, удзел краін Усходняга партнёрства ў еўрапейскіх праграмах ды іншае.

На сайце праекта на васьмі мовах даступныя чатырнаццаць анлайн-курсаў, якія могуць аказацца карыснымі на розных этапах развіцця ўласных праектаў і арганізацый.

Дарэчы, праграма «Культура і крэатыўнасць» рэалізоўваецца праз офіс Брытанскага савета, але з той нагоды, што ў Беларусі яго няма, праектам займаліся фрыланс-менеджары (Малдове, дарэчы, таксама прыйшлося шукаць выйсце з аналагічнай сітуацыі). Каардынатар у Беларусі Аліна Дзеравянка назвала гэта адной са спецыфічных якасцяў работы праекта ў нашай краіне. «Не паўсюль праграма праходзіла раўнамерна, хоць задумвалася яна аднолькавай для шасці краін, — кажа Аліна Дзеравянка. — Але

нягледзячы на тое, што Еўрапейскі саюз бачыць нас як рэгіён, відавочна, што мы развіваемся па-рознаму, у кожнага свае прырытэты і стратэгіі».

Адным з дасягненняў праграмы «Культура і крэатыўнасць» можна лічыць шэсць нацыянальных канферэнцый, арганізаваных у розных краінах. У Беларусі яна была прысвечана супрацоўніцтву ІТ-сферы і культуры (кожная краіна выбірала тэму адпаведна парадку дня) і, магчыма, сваё існаванне працягне.

У шэрагу мерапрыемстваў, накіраваных на развіццё культурных менеджараў, прынялі ўдзел 262 чалавекі з шасці краін. Дарэчы, некаторыя ідэі праекта датычыліся і культурнай журналістыкі.

Важным кампанентам дзейнасці «Культуры і крэатыўнасці» сталі даследаванні (некаторыя даступныя на сайце праекта culturepartnership.eu), якія між іншым дазволілі выявіць у культурнай сферы Беларусі выдатны чалавечы патэнцыял і актыўнае развіццё культурнай інфраструктуры, у што лёгка паверыць, гледзячы, як актыўна апошнім часам у нас з'яўляюцца новыя прасторы і адпаведна новыя гульцы сферы. І ў той жа час заўважылі, што паняцце крэатыўнай індустрыі ў беларускае заканадаўства ніяк не інтэгравана, хоць нам неабходна спрашчаць умовы для міжнароднага супрацоўніцтва і доступ да фінансавання і падтрымкі.

Каб пакінуць спадчыну, у рамках «Культуры і крэатыўнасці» пераклалі дзве кнігі — дапаможнік «Настольная кніга па праектаванні

культурных цэнтраў» венгерскага даследчыка Петэра Ленія, а таксама «Футболкі і касцюмы: гід па крэатыўным бізнесе» Дэвіда Пэрыша. Абедзве кнігі цяпер можна прачытаць на беларускай мове.

Важным кампанентам дзейнасці «Культуры і крэатыўнасці» сталі даследаванні, якія між іншым дазволілі выявіць у культурнай сферы Беларусі выдатны чалавечы патэнцыял і актыўнае развіццё культурнай інфраструктуры.

Апроч гэтага на сайце праекта на васьмі мовах даступныя чатырнаццаць анлайн-курсаў, якія могуць аказацца карыснымі на розных этапах развіцця ўласных праектаў і арганізацый.

Нарэшце, яшчэ адной рэччу, што застаецца пасля заканчэння праекта, з'яўляецца Культурная абсерваторыя краін Усходняга партнёрства, якая хутка павінна стаць некамерцыйнай арганізацыяй. Гэта вялікі даследчы праект — ім займаюцца эксперты з сямі краін, — які акажа экспертную падтрымку крэатыўным індустрыям ва ўсіх шасці краінах і будзе накіраваны на тое, каб рашэнні, што прымаюцца ў галіне культуры, былі больш разумныя і абгрунтаваныя.

Сафія ПАЛЯНСКАЯ